Posudek vedoucího na rigorózní práci Zuzany Leškové *Diskurz sociální sítěse zaměřením na virtuální komunitu Facebook*

Práce o rozsahu 160 stran je rozvržena do 15 kapitol, má 18 obrazových příloh a rozsáhlou bibliografii, která prokazuje dobrou autorčinu orientaci v tématu i v jeho dílčích aspektech. Je psána čtivým a bezchybným jazykem, čtenáři vychází vstříc i tím, že každé kapitol předchází abstrakt a vytčený cíl. Za autorčin osobitý přínos považuji zejména respektování historického kontextu a interdisciplinární zpracování problematiky sítě Facebook (obvykle zkoumané převážně jen z technologických hledisek) z hlediska soudobých teorií diskurzu, filozofie, sociální antropologie, politologie, politické ekonomie, konverzační analýzy. Jako plodné chápu zavedení pojmu neotribalismus do zkoumání sociologického aspektu mediálních studií, zvláště pokud jde o nové informační technologie. Zpestřením práce jsou vhodně zvolené ukázky facebookových konverzací a komentář k nim. Protože jsem měl možnost vznik práce v jejím průběhu a nyní i ve výsledku sledovat, omezím se zde pouze na několik otázek a poznámek.

Zajímal by mě autorčin názor na to, zdali vedle toho, že Facebook vytváří virtuální sociální skupiny a vztahy mezi jejich příslušníky - „přáteli“, společnost také nějak rozděluje, asi nejspíš generačně, vědomostně a sociálně. Např. jazyk i konverzační témata v ukázkách ukazují, že facebookové prostředí je dost specifické, že ti, kdo v něm nežijí, mohou při náhodném seznámení s ním získat představu o „jiném světě“, o jiných zdrojích informací, o jiném jazyce. Nebo naopak, zdá se jiný, specifický, ten náhodný návštěvník?

Na str. 27 autorka tvrdí, že s pojmem diskurzu byli srozuměni sofisté jako Platon a Aristoteles. Jednak se v této souvislosti není namístě mluvit o diskurzu, jednak se jinak než pouze historickým obdobím nedají názorově spojovat Platon s Aristotelem, jednak, a to hlavně, ani jeden z nich se nedá spojovat se sofisty. Všechny Platonovy dialogy byly dokonce vedeny zásadní kritikou jejich názorů i praxe.

Jen dotaz: opravdu jde o technetronickou společnost? Jde tady o souvislost s řeckým slovem techné, nebo je tam –e- z jiného důvodu?

Na práci si cením zvláště autorčin rozhled po intelektuálních souvislostech facebookové komunikace, nápaditý jazyk (s úměrnou metaforikou) a bibliografickou pečlivost. Proto ji také považuji za vhodný podklad pro úspěšné rigorózní řízení.

V Praze dne 7. března 2011

Prof. dr. Jiří Kraus

IKSŽ Fakulty sociálních věd UK